

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 271. — ŠTEV. 271.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 17, 1924. — PONDELJEK, 17. NOVEMBRA 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

BEN. MUSSOLINI JE DOBIL "Zaupnico"

Zaupnica s 315 glasovi proti šestim pa je puhla in jalova, kajti 309 članov opozicije ni glasovalo. — Položaj v Rimu je skrajno napet. — Giolitti obsoja domačo politiko fašistovske vlade. — Mussolini pravi, da mora biti v Ligi narodov tudi Nemčija zastopana. — Giolitti obsodil Mussolinijevo politiko.

Rim, Italija, 16. novembra. — Po debati, ki je trajala tri dni, je dobila včeraj zvečer vlada ministrskega predsednika Mussolinija zaupnico. Glasovanje je bilo 315 glasov proti šestim, a glasovalo ni 309 članov opozicije. Prejšnji ministrski predsednik Giolitti je bil med onimi, ki so glasovali proti zaupnici.

Glasovanje se je vršilo izključno le v namenu, da se odobri inozemsko politiko fašistovske vlade. Tekom svojega govora je rekel Mussolini:

"Jaz se zavzemam za vstop Nemčije v Ligo narodov. Mislim, da bi morala imeti Nemčija trajen sedež v svetu Lige narodov."

"Moja inozemska politika je bila vedno skrbno orientirana z moralnega ekonomskega in tudi političnega vidika. Odkar sem prevzel vodstvo naše zunanje politike, je postala neodvisna od Pariza ali Londona. Italija potrebuje dolgo dobo miru. Ina vojni dolg, ki znaša sto tisoč milijonov lir. Italiji sem zagotovil Reko in Juba deželo v Afriki in to je bilo dvojno težko v času, ko sem prevzel vlado."

"Dvignil sem ugled (?) dežele, kajti inozemske sile iščejo sedaj našega prijateljstva, dočim so nas prej prezirale. Veliko važnosti pripisujem tekočim pogajanjem glede sklenitve trgovinske pogodbe z Nemčijo, tako iz ekonomskih kot političnih razlogov. Kadarkoli se mi predstavi kako vprašanje, tikajoče se inozemske politike, se vprašam:

"Ali bo to v korist Italije ali ne?"

Nato se je oglašil Giolitti ter rekel, da odobrava inozemsko politiko Italije v splošnem, a strogo je obsodil domačo politiko sedanjega vlade.

"Jaz sem proti omejevanjem časopisja," je rekel. "Jaz sem proti predlagani reformi štatutov ter pozivam sedanjo vlado, naj ne postopa z Italijani kot da ne zaslužijo prostosti."

Preje, tekem dneva, se vlada očividno ni mogla odločiti, če naj zahteva zaupnico tako glede inozemske politike kot glede domače, ali le zaupnico glede inozemske politike. Opozicijski poslanci so takoj objavili, da ne bodo glasovali za zaupnico, tikajoče se domače politike Mussolinija, in končno so objavili, da ga sploh ne bodo podpirali.

Opozicijski poslanci bodo najbrž izdali manifest, v katerem bodo pojasnili svoje včerajšnje postopanje. Giolitti je izjavil v pričetku, da bodo glasovali proti Mussoliniju. Precejšno važnost pripisujejo tukaj konferenci, ki se je vršila en večer poprej med Giolittijem in Orlandom.

RIMSKI FAŠIST JE POTEPTAL RDEČO ZASTAVO.

Rim, Italija, 15. novembra. — Ko se je vozil danes sovjetski poslanik dr. Konstantin Jurnev k ministrskemu predsedniku Mussoliniju, je planil k avtomobilu fašist Francesco Vespa, iztrgal malo zastavico, ki je bila na njem ter jo poteptal z nogami v prah.

Fašista Vespo so takoj aretirali. Mussolini je rekel pozneje boljše viškemu poslaniku, da mu je jako žal . . .

PREDSEDNIK NA JAHTI MAYFLOWER.

Washington, D. C., 16. nov. — Predsednik Coolidge je povabil danes na svojo jahto veliko družbo ter se odpeljal v Chesapeake zaliv.

PROTIFAŠISTOVSKI NEMIRI V ITALIJI.

London, Anglija, 14. novembra. Iz Rima poročajo, da se vrše po vsej deželi splošni protifašistovski nemiri.

Komunisti v Mesagne imajo na razpolago dosti orožja in municije ter nameravajo navaliti na fašistovski glavni stan.

IZJAVA PRAVNEGA ZASTOPNIKA ANTISALONKE LIGE.

Washington, D. C., 16. nov. — Generalni pravdnik Protisalonke Lige, Wayne B. Wheeler, je izjavil, da se ne sme doma kuhati pivo in izdelovati nobene pijače, ki bi imela več kot procenta alkohola. Če so porotniki oprostili kongresnika Hilla, ker je izdeloval jabolčnik, ki je vseboval tri procenta, ni še s tem rečeno, da bi bilo izdelovanje alkoholnih pijač dovoljeno.

PREDSEDNIK NA NASLOV FARMERJEV.

Chicago, Ill., 14. novembra. — Predsednik Coolidge je izjavil včeraj v nekem govoru na zastopnike "Land Grant Colleges", da ne bo spustila vlada v nemar nikakih sredstev, da prepreči ponovitev težkoč, vsled katerih so trpeli farmerji v zadnjih par letih.

NAROČNIKOM V NAZNAJNE.

Pretečeni teden smo razposlali vsem naročnikom "Glas Naroda" stenske koledarje. Če ga slučajno kateri ni dobil, prosimo, da nas o tem obvesti.

Upravništvo.

JOPIČ, KI JE VAREN PRED KROGLAMI.

V kratkem bodo vsi newyorški policisti nosili jopiče, ki so tako fino tkani iz jeklenih nit, da jih ne prodre nobena krogla. Slika nam kaže na levi mestnega magistrata Williama McAdooja, na desni pa sodnika Williama Allena. Sredi je policist Alvan Jacobson, oblečen v varnostni jopič. Nanj so oddali več kot dvajset strel, pa se ni poznala na njegovem telesu niti najmanjša praska.

TUDI ARMADA JE V SLUŽBI VELEKAPITALA

Sodnik Gary je v družbi drugih kapitalistov inšpiciral ameriško vojaško akademijo v West Pointu. — Sodelovanje kapitalistov z armado in mornarico.

West Point, N. Y., 16. nov. — Včeraj so si ogledali tukajšnjo vojaško akademijo poglavarji ameriške industrije ter stebri kapitalistične družbe. V pestri družbi je bil zastopan sodnik Albert Gary, Charles Schwab in še več drugih voditeljev ameriške velefinance in veleindustrije.

Namen obiska je bil ustvariti večje soglasje med armado in ameriško veleindustrijo, spoznati medsebojne težnje ter ustvariti sredstva ožjega sodelovanja v slučajih potrebe.

Gary je izjavil, da je izdelal Advisory Board načrte, ki omogočajo v osemih mesecih mobilizirati dovolj človeškega materiala, da se stvari šest armad, kojih vsaka bi štela tri milijone in petsto tisoč mož.

— Vojna nas je stala približno en milijon dolarjev dnevno — je rekel jeklarski magnat. Večji del teh stroškov je nastal vsled tega, ker industrija in armadi sta bili pripravljene. Veleindustrijalci si bodo šteli v čast, da smejo sodelovati z armado in mornarico. — Sestavili bomo načrte, ki bodo vseskozi uspešni. Z izvedbo teh načrtov ne bo imela država nobenih večjih stroškov kot bi jih imela sicer.

EGIPČANSKI KABINET JE ODSTOPILO.

Kajiro, Egipt, 15. novembra. — Danes je izjavil v zbornici ministrski predsednik Zaglul paša da odstopa kot ministrski predsednik in so njegovi ministri podali ostavko. Rekel je, da odstopa zato, ker je slabega zdravja.

JAPONSKI ATENTATOR JE USMRČEN.

Tokio, Japonsko, 15. novembra. Danes so obesili Dais Uka Namba, ki je vprizoril lanskoro leto atentat na japonskega princea-regenta ter je bil vsled tega obsojen na smrt. Usmrčenju so prisostvovali le državni uradniki.

MILLERAND ODLOČEN NASPROTNIK RUSIJE

Bivši francoski ministrski predsednik Millerand je imel govor, v katerem se je odločno izrazil proti priznanju sovjetske Rusije.

Pariz, Francija, 15. novembra. V pariški Arahéanski Zvezi mladih Mož je govoril včeraj bivši francoski ministrski predsednik Millerand.

To je bil njegov prvi govor iz za časa, ko je ustvaril novo stranko. Pri tej priliki je označil svoj program ter odločno kritiziral sedanje francoske vlade.

Veliko slavo je pel Woodrow Wilsonu in Ligi narodov. O slednjem je rekel, da se je samo vsled tega vzdržala, ker je zgradila svoj obstoj na uspehih.

Odločno je zahteval, da je treba francoski vladni sistem reorganizirati, češ, da sedanja vlada nima potrebne avtoritete.

Posebno se je jezil na vlado zato, ker je priznala sovjetsko Rusijo in ker je odpoklicala svojega poslanika iz Vatikana.

— Ne gre mi v glavo — je rekel, kako je mogoče, da je Francija priznala sovjetsko Rusijo. S tem priznanjem je navdušila ljudi, ki kujejo že leta in leta zaroto v naši armadi, mornarici in v delavskem razredu.

S tem, da je vlada poklicala svojega poslanika iz Vatikana, je izzvala katoliško Francijo.

— Ali bo zopet napočila razdobje verskih bojev? — je vzkliknil.

— Šest let je preteklo izza časa, ko smo sijajno zmagali. Ali nudiemo tako bodočnost svoji deželi? — Tega ne morem verjeti. Naši žrtvovani vojaki ne bodo kaj takega dopustili.

ZR-3 SE BO DVIGNIL V SREDO V ZRAK.

Velikanski vodilni balon ZR-3 ki je bil izdelan v Nemčiji, se bo dvignil v zrak v sredo popoldne ali pa v četrtek popoldne. Na prvi vožnji v Ameriki mu bo poveljeval J. H. Klein, ki se je pripeljal na njem iz Nemčije v Ameriko.

Na krovu bo vsega skupaj petdeset mož.

Dr. Eekener, ki je privedel balon v Ameriko, je v petek odpotoval nazaj proti Nemčiji.

NEZNOSNE RAZMERE V CHICAGU, ILL.

Chicago, kjer se je pričela strahovlada banditov, se hoče poslužiti odločnih sredstev. — Posebni policijski oddelki bodo delili pravico. — Meščani zahtevajo pogon.

Chicago, Ill., 16. novembra. — Gangsterji, baditske postave in zločini so dospeli v Chicago do take višine, da sta neprestano ogrožena življenja in lastnina prebivalcev. Meščanske organizacije, razkačene kot še nikdar poprej, pozivljajo policijo, naj izžene vse znane kriminalce iz mesta. Župan Dever je obljubil potrebno akcijo in policijski načelnik Collins je danes organiziral dva oddelka izbranih policistov po dvajset mož, ki bodo operirali v vseh delih mesta proti zločincem.

Vse policijske postaje so dobile povelja, naj aretirajo vse ljudi z zločinskimi rekordi. Detektivski urad je bil reorganiziran in polovica mož je bila odpuščena.

Posebni oddelki policije se ne bodo brigali za formalnosti, da spravijo zločince pred sodišča, temveč bodo sami delili pravico kjerkoli bodo zadeli na zločince, — je rekel policijski načelnik. — Take metode se je porabilo v New Yorku in preskrbele so dela bolnicam, ne pa odvetnikom. Zločinci so bili izgnani ter so prišli sem.

Medtem pa so bile uveljavljene še druge odredbe, da se izloči zločince, ki so že dalj časa izvajali v mestu prave strahovlade. Komisija glede zločina je objavila, da bo imela danes popoldne posebno konferenco. Razpravljala bo o definitivnem programu akcije, na temelju šestletnega proučevanja zločinskega problema v Chicagu. Pozneje bo predložila komisija svoje poročilo vsem oblastim, kojih naloga je skrbeti za javni red.

— Zločinski problem v Chicagu je akuten, — je rekel predsednik te komisije, Charles Holden. — Prišel je že preko kontrole. Prišli smo do točke, ko stoji mesto pred najhujšim problemom. Ta resni položaj je bil že dalj časa deležen pozornosti komisije.

Prišel je čas, ko mora vsak javni uradnik, kateremu je poverjena naloga skrbeti za javni mir, v polni meri sodelovati z vsemi organizacijami ter deliti njih odgovornost. V to so vključeni policija, kazenske oblasti in tudi sodišča kot taka.

Julius Rosenwald, predsednik Sears Co., je objavil, da je prenehala njegova trdka prodajati strelno orožje katerekoli vrste. Preje je bila politika trdke prodajati tako orožje le javnim organizacijam, ki so ga dobile po policijski dobili tam revolverjev. Policija je več kot enkrat trdila, da so revolverji, prodani po pošti odgovorni za obseg zločina in za velik odstotek umorov, izvršenih v zadnjem času.

Rosenwald je rekel:

— Že leta 1916 je naša kompanija omejila prodajo revolverjev in pištol na one, ki so upravičeni posluževati se jih, kot so šerifi, policijski uradniki, lovski čuvaji, bančni sli ter častniki narodne milice.

— Naša akcija temelji izključno le na tem, da skušamo ohraniti dobro javno voljo. Moralna stran vsake zadeve je prava stran. Znanstven pregled gang in njenih namenov je vprizoril profesor Thrasher s čikaškega vseučilišča. Živel je med gangami več mesecev ter se natančno seznanil

NIKAKE AKCIJE GLEDE RAZSODIŠČA

Nikake skorajšnje akcije se ne bo vprizorilo glede svetovnega razsodišča. — Senator Swanson ne vidi nobene prilike, da bi prišla zadeva na površje tekom kratkega zasedanja kongresa. — Zaenkrat ni mogoče sprejeti Pepperjeve resolucije za katero sta se zavzemala Harding in Coolidge. — Demokrati člani za resolucijo.

Washington, D. C., 16. novembra. — Senator Swanson iz Virginije, najstarejši demokrat v komiteju za zunanje zadeve, je izjavil danes, da ne pričakuje nobene akcije tekom kratkega zasedanja kongresa glede predlogov, tikajočih se svetovnega razsodišča. Nobene akcije pa tudi ne bo mogoče dobiti v prihodnjem kongresu, razven če bi predsednik Coolidge in državni tajnik Hughes bolj živalno pospešila celo zadevo kot sta jo v preteklem času.

Senator iz Virginije je rekel, da je nemogoče sprejeti niti Pepperjeve resolucije glede svetovnega razsodišča, niti nadaljnj, za katero sta se zavzemala predsed. Harding in Coolidge, s potrebno dvotretinsko večino radi opozicije velike republikanskih senatorjev, razven če bi se pojavila med tem časom kaka izprememba v naziranjih, vsled izida volitev.

"Jaz sem vložil v zadnjem zasedanju kongresa, češar bi ne storil noben republikanec, resolucijo, da se naprav uspešnim priporočila obeh predsednikov in državnega tajnika ter sprejme protokol, s katerim se uveljavlja svetovno razsodišče."

"Senator Pepper iz Pennsylvanije je predložil resolucijo, ki naj bi ustvarila svetovno razsodišče, povsem razlino od onega, ki že obstaja. Moja resolucija je dobila soglasno podporo vseh demokratičnih članov komiteja za zunanje zadeve ter tudi podporo enega republikanec, senatorja Lenroota iz Wisconsin. Vsi drugi republikanci so glasovali proti priporočilom predsednikov Hardinga in Coolidge-a ter državnega tajnika Hughesa."

"Vložil sem minoritetno poročilo, v katerem se je nasprotovalo Pepperjevi resoluciji ter zagovarjalo prvotni protokol. Te resolucije pa niso nikdar prišle pred senat."

z njimi. Prišel je v stik s 1313 klubi in gangami.

Med gangami je našel različne bratovščine, ki imajo tajne obrede, znake in druge parafernalijs. Ena najbolj notoričnih gang je "bratovščina" Rollers of the Dinosaurs. Ta bratovščina se peča z izropanjem pijancev.

Nadaljnaj organizacija se imenuje "The Risky Night Riders", in to je mešana ganga, odbojčija iz dečkov in deklic, ki se zbirajo v namenu, da ustanove nemoralne odnose. Nadaljnja ganga se peča posebno z ljudmi, ki se vračajo pozno domov.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

PRVI SNEG V DRŽAVI NEW YORK.

Syracuse, N. Y., 16. novembra. Osrednji del države New York je pokril sneg. Podnevi je deževalo, proti večeru je pa začelo snežiti.

ZDRAVSTVENO STANJE MRS. HARDING.

Marion, O., 16. novembra. — Zdravstveno stanje Hardingove vdove je bilo nočjo neizpremenjeno. Zvečer so izdali zdravniki naslednji buletin:

— Mrs. Harding je danes udobno počivala. Slaba je in je zavžala le malo hrane. Izza jutra ji žila pravilno utripa.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče: JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$15.40 2000 Din. — \$30.60 5000 Din. — \$76.00
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir . . . . . \$ 9.90 500 lir \$23.75
300 lir . . . . . \$14.55 1000 lir \$46.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške. Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Na posiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATINOV LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust. Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, temveč se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsaj računamo po ceni tistega dne, ko nam pride posiljni denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO NAJKAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687.

Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1925 je izšel. Cena 40c

"GLAS NARODA"

SLOVENSKO DNEVNIK

Owned and Published by
Mayhew Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDICT, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Ka leto 1924 volja list za Ameriko	Za New York za leto 1924	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Ka pol leta	Za inozemstvo za leto 1924	\$7.00
Ka četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelje in praznikov. Denar, brez podpisa in osebnosti se ne priobčuje. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnji bilance namna in da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2878

POSLEDICE IZKORIŠČANJA

Pred kratkim se je pripetila na progi med Buffalo in Niagara Falls težka nesreča.

Strojvodja je zavozil na postaji v vlak. V katastrofi je izgubilo življenje petero ljudi, dočim jih je bilo šestdeset več ali manj poškodovanih.

Strojvodja električnega vlaka International Railway Company je imel v času, ko se je pripetila nesreča, za seboj osemnajst ur neprestanega dela.

Meddržavna trgovska komisija je seveda začela preiskovati nesrečo v nadi, da ugotovi njene vzroke.

Varnostni ravatelj Berland je objavil, da je strojvodja delal sedemnajst ur in dvaindvajset minut ter da je imel med tem časom le dva malenkostna odmora. To je povedal in pristavil, da človek v takih razmerah ne more zadovoljivo opravljati svoje odgovorne službe.

Strojvodja je pa kljub temu delal skoraj osemnajst ur in je opravljal odgovorno službo: vozil je vlak, v katerem je bilo na stotine potnikov.

Najbrž ni bil edini izmed uslužbencev omenjene družbe, ki vsled dolgotrajnega dela ni bil v stanu izvršiti naložene mu naloge.

Noben delavec ne dela osemnajst ur z veseljem. Do tega ga pripravita le slaba plača ali pa pritisk odzgoraj.

Železniška družba je dovolila možu opravljati prekurno delo, da bo mož "kaj zaslužil" in da ji ni bilo treba plačevati namestnika.

Prisilila ga je, da je delal dalj časa, da ni bilo treba vzeti nadaljnjega strojvodjo v službo.

Pa naj bo tako ali tako — za nesrečo je odgovorna v prvi vrsti železniška družba.

Poročilo meddržavne trgovske komisije je precej natančno, ne omenja pa niti z besedico najvažnejšega vprašanja.

Ali bodo tudi zaneprej uslužbenci predolgo zaposleni, da se bodo tudi zaneprej vršile take nesreče?

Ali bo v tem oziru kaj ukrenila meddržavna trgovska komisija ali bodo kaj ukrenile zvezne oblasti?

V omenjenem slučaju so zvrgli vso odgovornost na strojvodjo.

Kako naj se delavci ščitijo pred takimi obdolžitvami? Železniški magnati skušajo odpraviti postavbe, ki so bile v raznih državah sprejete v varstvo potnikov in železniških delavcev.

Profit akcijonarjev, velikanski dohodek železniških ravateljev in druge take stvari so veliko bolj važne in večje zaščite potrebne kot je življenje železniških delavcev in potnikov.

Če se pripeti nesreča, pa iztaknejo tukaj ali tam delavca ter mu vržejo vso krivdo na rame.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

VARNOSTI PO CESTI.**Pazi kod hodiš.**

"Watch your step" slišiš in čitaš povsod in vsako minuto. To varnostno svarilo, ki svira pešca, naj pazi kam stopi, ni nikdar preveč ponovljeno. Kajti mi živimo danes v takih razmerah cestnega prometa, o katerih se prejšnji generaciji še sanjalo ni. Človeštvo se takorekoč mora znova naučiti hoditi. Nemarnost in raztresenost pa imata za posledico smrti in pohabljenja.

Nemarnost preži povsod na ulicah. Luknja v tlaku, odlomljena deska, ohupek banane ali ko madih ledu na trotuarju utegne spraviti vas z ravnotežja in poškodovati. Vrže vas lahko v smer dirajočega avtomobila ali tramvaja.

Ko hodite po trotuarju (sidelnicah) in drvi preko ulice, bodite preveč vstopljeni v misli ali razgovor. Nikdar ne stopi iz kare v nasprotno smer. Bo mnogo večja.

Človek, ki vtika svojo glavo v rešetke in drvi preko ulice, je ravno tako nespameten kot tica, ki baje vtika svojo glavo v pesek, kadar je v nevarnosti. Kadar liže, mnogi ljudje držijo desnik kolikor mogoče nizko, da se jim bolj obvarujejo dežja, ali misijo zato v stanju videti, kadar hodijo. Pri tem pozabljajo, da ob takem vramenu tudi vozniški avtomobil, ki sledi mokrega vetrobrana slabo vidi in da je zato pri dežju nevarnost biti povožen še mnogo večja.

Razlihi moker nego povožen. Človek, ki vtika svojo glavo v rešetke in drvi preko ulice, je ravno tako nespameten kot tica, ki baje vtika svojo glavo v pesek, kadar je v nevarnosti. Kadar liže, mnogi ljudje držijo desnik kolikor mogoče nizko, da se jim bolj obvarujejo dežja, ali misijo zato v stanju videti, kadar hodijo. Pri tem pozabljajo, da ob takem vramenu tudi vozniški avtomobil, ki sledi mokrega vetrobrana slabo vidi in da je zato pri dežju nevarnost biti povožen še mnogo večja.

Človek, ki vtika svojo glavo v rešetke in drvi preko ulice, je ravno tako nespameten kot tica, ki baje vtika svojo glavo v pesek, kadar je v nevarnosti. Kadar liže, mnogi ljudje držijo desnik kolikor mogoče nizko, da se jim bolj obvarujejo dežja, ali misijo zato v stanju videti, kadar hodijo. Pri tem pozabljajo, da ob takem vramenu tudi vozniški avtomobil, ki sledi mokrega vetrobrana slabo vidi in da je zato pri dežju nevarnost biti povožen še mnogo večja.

Človek, ki vtika svojo glavo v rešetke in drvi preko ulice, je ravno tako nespameten kot tica, ki baje vtika svojo glavo v pesek, kadar je v nevarnosti. Kadar liže, mnogi ljudje držijo desnik kolikor mogoče nizko, da se jim bolj obvarujejo dežja, ali misijo zato v stanju videti, kadar hodijo. Pri tem pozabljajo, da ob takem vramenu tudi vozniški avtomobil, ki sledi mokrega vetrobrana slabo vidi in da je zato pri dežju nevarnost biti povožen še mnogo večja.

Zdravniki ne soglašajo o tem, da-li je zares nevarno za zdravje, ako se človek premoči, ali vsi soglašajo o tem, da je nezdravo biti povožen. Ko prekrizate ceste, potrebujete jasen razgled na vse strani, zato ne otežujte svoj položaj z dežnikom.

Nespameten pešec.

V Ameriki mu pravijo "jay walker". Kdo je to?

Oni, ki ogrožuje svojo lastno varnost.

Oni, ki povzročuje, da so živci motoristov v večni napetosti in da lasje voznikov osivijo pred časom.

Oni, ki prekrizajo cesto v poprečni smeri.

Oni, ki prekrizajo cesto sred "bloka".

Oni, ki se naenkrat pojavijo sredi ulice, kadar ga človek najmanj pričakuje.

Dostikrat ni tročar zadosti širok zanj in hodi po notranjem delu ulice.

On izpostavlja samega sebe vsakemu vozilu in bržkone se ima zahvaliti, da je še živ, čuječnosti kakoga motorista, katerega zakon ne bi bil smatral odgovornim, da ga je poveljil.

"Jay walker" ima dozdevno začarano življenje, ali nekega dne bo prav sigurno srečal vozniaka, ki je ravnotako nemaren kot on.

Pazi na "žive" žice.

Žice za električno svetlo in silo, ki so postavljene ob naših cestah in ulicah, lahko počijo in padajo vsak čas. Otroci, ki o njih nič ne ve, utegne pobrati ohlapne žice in zadobiti smrtne sunki. Starši morajo podučiti otroke, naj bodo oprezní v sledečih točkah:

Ne dotikaj se nikake žice, če je na cesti, ki je morda nabita, niti ne pusti, da bi se drugi je dotaknil. Reci komu, naj telefonira policiji, in med tem ostani na licu mesta, da druge posvarijo pred nevarnostjo. Isto velja tudi za vse žice, višje, raz kolov, drevne ali poslopjske. Nikdar se ne igraj z žico, privezano h kolu.

Isto svarilo velja tudi za nekatere odrasle, ki se dostikrat dotaknejo žice iz gole radovednosti, da-li je "živa" ali ne.

Glej na obe strani in živi.

Devet desetnik vseh nezdod pešev bi se preprečilo, ako bi se vsakdo ravnal po sledečem enostavnem pravilu:

Ko hočeš iti preko ceste, glej na levo; ko si prišel do sredine ceste, glej na desno.

Razlog je enostaven.

Kadar začneš svojo pot, prihaja ves promet z leve strani; kadar si prehodil polovico širine ceste, prihaja ves promet z desne strani.

Zakaj pa ljudje vzlic temu vedno rizičirajo svoje življenje? Ker so njihove misli neke drugje. Nekateri so mladi in nič ne mislijo in drugi so v tem pogledu ostali vedno — mladi. Nekateri ne znajo, drugi se ne brigajo.

Ne stoj sredi ceste.

Nekateri ljudje imajo navado, da stojijo sredi ceste, ko čakajo na polnično karo. To je nevarna stvar in mnogi so že plačali za to s svojim življenjem.

Varno ravna, kdor čaka na trotuarju, dokler ni kara taklo blizu, da je čas dajati znamenje z roko. Potem glej na levo in pojdi h kari.

Ne stoj preblizu tira; se lahko zaračunaj glede daljave in poš zadet. Zlasti drži se daleč, kadar kara zavije okolo kurve.

Tudi če je kdo drugi odgovoren za nezgode, tvoje rane te bodo ravno tako bolele.

Obvaruj otroke.

Otroci bi se ne smeli igrati po ulicah — ali igrati se. Dostikrat nimajo v naših preobledenih mestih drugega prostora za to. Oni ne pazijo in so drzni; morajo vam gredo na živce, kadar vozite svoj avtomobil, ali spomni se, da oni morda nimajo onih prilik za otroško igranje, ki ste jo imeli vi za mladih dni.

Imej oč očepre in svoj voz pod

kontrolno, ko se pelješ po ulicah, kjer je mnogo otrok na tratoarjih; nekdo izmed njih utegne biti naenkrat sredi ceste. Zlasti pazi na znake, ki označujejo bližino šole.

Zapomni si, da je vsak otrok po najnižji cenitvi vreden \$5000 za javnost. Ali njegova vrednost za starše se ne da ceniti v dolarjih. Ravnaj vedno, kot da otrok, ki se igra na cesti, bi bil tvoj lastni sin.

Gore in socijalna higijena.

Gore so človeku neposredno koristne; ker dobiva od njih les in različne druge, za vsakdanje življenje potrebne reči. Poleg tega pa imamo od njih tudi posredno korist, ker vplivajo na podnebje, na temperaturo, verove, padavine in dr. Iz teh ugodnosti, ki jih nudijo človeku gore, izvira tudi maksima, da ni kulture brez gorovja, ne gor brez kulture. Posredne dobrine, ki jih dobiva človek od gor, že davno zanimajo znanstveni svet, ki hoče doznati izvor in posledice teh dobrin.

In res, dočim so direktne, materialne dobrine za vse očevidne, si glede posrednih človeštvo še vedno ni povsem na jasnem.

Ogledajmo si, kako vplivajo gore na dve težki bolezni — malarijo in tuberkulozo. Gore vplivajo dobro na človeško zdravje sploh.

V socijalni higijeni igrajo eno najvažnejših vlog. Vplivajo na temperaturo, da ni prevelikih skokov od vročine k mrazu, zblížujejo torej minimum in maksimum temperature. Poleti je med temperaturo na gorah in drugod razlika 3 stopnje. V gorah je temperatura nižja. Za vse leto je povprečna razlika okrog ene polovine stopnja.

Gore igrajo glede podnebja slično vlogo kot morje. Ker dajo atmosferi mnogi kisika, so za človeško zdravje velikega pomena.

Malarija je bolezen, ki jo širijo neke vrste komarji (anofeli), čiji ličinke se razvijajo v stojčji vodi ali močvirju. Gore z drevjem in drugimi rastlinami pa predstavljajo izborni sredstvo za osuševanje močvirja. Prirodoslovci Otoki, Tolski in Poursen so dokazali, da gore polagoma znižujejo nivo vodnih plasti, ki so pod površino gorovja, bolj nevarni glave malarije, kakor gorski kraji.

Najboljše sredstvo proti malariji je pogozditev, kjer se pojavijo komarji, ki prenašajo to nevarno bolezen, je priporočati prebivalstvu, da takoj nasadi v okolici čim več drevja. V Franciji je bil okraj, kjer je strašno razsajala malarija. Ko so nasadili v bližini borovcev in smrek, je bolezen kmalu popolnoma izginila. V Evropi je še mnogo močvirnih krajev, kjer zahteva malarija veliko mnogo človeških žrtev, toda zaman bi iskali to zlo tam, kjer se dvigajo visoko nad ravnino gore.

Posebno zanimiva je vloga, ki jo igrajo gore kot ščit proti epidemijam bolezni. Gore in gozdovi pa filtrirajo zrak in uničijo v njem vse mikrobe. V Nemčiji so analizirali prah, ki se nabira pleti na listju. Analiza je pokazala, da so bacili v tem prahu izgubili svojo moč in da ne morejo človeka okužiti, čim jih je veter zanesel s prahom na gore.

Kot dokaz, kako blagodejno vplivajo gore na tuberkulozno bolezen, so nešteta gorska zdravilišča. Ta zdravilišča so zgrajena večinoma 500—1800 m nad morjem in v neposredni bližini gozdov. Dr. Lombard, ki je preiskoval podnebje v gorskih krajih, pravi, da prijetna atmosfera zadržuje pljučno sekrecijo. Lečenje tuberkuloze s pomočjo gorskega zraka ni več nič novega. Ta način so poznali že v starem veku. Plinij starejši je pošiljal tuberkulozne v gozd, kjer so morali ostati čez dan med borovci. Starodavni Grki, ki so gradili hrame Eskulapu sredi gor so že slutili, kolike važnosti je zrak v teh krajih.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Peter Zgaga

Na tem božjem svetu imam velikega sovražnika. Pater Koverta mu pravijo, in pase ovce po Chicago.

Moj nasprotnik je vsled tega, ker razen resnice lahko vse prebavi in prenese.

V zadnji "Edinosti" je napisal članek z naslovom "Glas Naroda, sram te bodi!"

Članek ni naperjen toliko proti Glasu Naroda kot proti meni.

Koverta je jezen, ker sem široki slovenski javnosti pojasnil, da se v dvorani na Osmi cesti včasih gode velike nerednosti, ki spadajo vse kam drugam kot pa v napolposvečen prostor na Osmi.

Ali je dovoljeno ljudem, ki trobijo v Kovertov rog res vse početi?

Ali jih redno odraščanje bira in kolekte res ščiti pred vsakim grehom?

Ali človek obrekuje, če piše resnico?

Ali mi hoče Koverta naprtili dolžnost večnega molka in spovednega počata glede vseh gorastnosti, ki so se dogodile v basementu izza časa, ko so newyorški Slovenci v dobri veri in z ameriškim dolarji izpremenili zloglasno hišo na osmi v Božji hram?

Ne Koverti v odgovor, pač pa javnosti v presojo naj bodo te besede:

Vsak Slovenec in vsaka Slovenka od newyorškega župnika pa do zadnje terejalke mi mora pritrčiti, da se je skoraj vsaka zabavala, ki je bila priprjena tekmo zadnjih dveh mesecev v basementu na Osmi, končala s pretepom.

Jaz vendar ne morem zapisati, da so se božali, če so se topli.

In nadalje ne morem trditi, da so bili nekateri udeleženci trezni, če so se valjali po tleh.

Ne morem zapisati, da je rojak, ves prevzet od gospodove pridige, mirno dremal v klopi.

Tega ne morem zapisati ker je rojak navdušeno ploskal. Le vprašajte ga, še danes vam bo sam pritrtil.

In ne morem zapisati, da diši v basementu in pod njim samo po osemnajstem amandmentu.

O, diši še po vseh drugih dobrotah.

Proti koncu pa posledice teh dobrot neprijetno zaudajajo, ker so bile namenoma in vedoma zavžite v preobilni meri.

Kako bi pisal, da stariši gonijo svoje otroke v nevaren prostor na Osmo, ko jim branijo tja z besedami, da po slabi tovaršiji rada glava boli?

Netočnega in lažnjivega poročevalca naj bo sram.

Koverta pa vali sramoto na tiskano resnico, zato ker se resnice boji kot hudoba križa in njegovim kimavei vode.

Upam, da mi bo nekega dne mogoče z odkritosrčnim veseljem in zadovoljstvom zapisati besede:

— Včerajšnja prireditve na Osmi je bila lepa. Vse je bilo tako kot je moralo biti. Tepli se niso niti moški, niti ženske. Vsak udeleženec je brez tuje pomoči našel pot proti domu!

Dosedaj mi pa tega še ni bilo mogoče zapisati, kajti lagati nečem, čeravno bi Koverta s svojimi napadi rad dosegel, da bi lagal v njegov prid in kredit.

Jugoslavanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 833 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neposrednih smrtin: JOHN MOYER, 411 — 19th Ave., East Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOSEPH V. GRAH, 303 American State Bank Bldg., 608 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse prispevke naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prispevke za sprejem novih članov in bolnišniške prispevke naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnita na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.**Pet junakov Petkovičev in njihova mati.**

Pred par dnevi so pokopali v Beogradu Aleksijo Reoković, mater petorice bratov Petrovičev, ki so vsi umrli na bojiščih usodnega leta 1914-15. Najstarejši sin Milutin je bil pehotni major ter je umrl novembra meseca 1914 na Kurnatci, Aleksander, rezervni kapetan, je padel 6. avgusta pri Sabacu, Nikola, aktivni kapetan, je umrl 1. oktobra 1916, in istega dne je padel tudi njegov brat Svetozar. Najmlajši Vladimir pa je podlegel zavratni bolezni za časa srbskega umika v Skadrin. Mater je bridka izguba sinov strasno potrla, toda upirala se je bolesti dokler je šlo. Smrti petega sina pa ni mogla več preboleti. Legla je v posteljo, iz katere ni vstala celih zadnjih devet let. Sedaj jo je končno Bog poklical k sebi in k njenim sinovom, ki so dali življenje za domovino.

Obkoljena bolgarska tolpa. Eden najnevarnejših bolgarskih četnikov "vojvoda" Kaljoš, ki je s svojo tolpo nedavno vdrl v prilepno okrožje ter dal obesiti šest pastirjev, je izvršil v zadnjih dneh zopet celo vrsto grozovitosti. Iz vasi Lozana je odvlekel štiri kmetijske gospodarje ter sporočil njihovi rodbinam, da jih bo pobil, ako ne plačajo odkupnine v zlatu. Izsledovalni oddelki so tolpo obkolili. Pričakuje se, da se bo Kaljoš udal, ali pa v boju poginil.

Užitna ptičja gnezda.

Na severnem delu otoka Borneo je na stotisoče ptičjih gnezdi, ki so za Kitajce prava slaščica. Iz teh gnezd pripravljajo oni izvrstno juho. Ta gnezda so iz neke lepice tvarine, ki jo izločajo ptice, katere žive v votlinah domačijah apnenčevega pogorja. Domačini razlikujejo bela in črna gnezda. Bela gnezda so zelo čista in skoraj prozorna, črna pa so onesnažena s perjem in travo. Ker se črna gnezda pojavljajo v večjih množinah kakor bela, so manj cenjena kakor poslednja.

Zanimivo je, kako domačini pobirajo ta gnezda. Pravica pobiranja se podeduje od roda na rod. Ta pravica pripada torej skozi generacije enemu in istemu rodu. Žetev, ki je v zvezi z velikim trudom, je dvakrat na leto. Zbiralec se spuščajo po pletenih lestvah v globočino. Pri tem delu morata biti dva: eden, ki gnezda pobira, drugi pa, ki gnezda polaga v koše. Kupujejo jih večinoma kitajski trgovci, ki jih potem prodajajo dalje.

Samomor železničarja.

Te dni so našli v gozdu južno od Maribora v Brezju na nekem gabru razpadajoče truplo železničarja Ivana Kosa, ki je stanoval na Podbrezju in so ga pogrešali že od 7 okt. Kos je živel v slabih gnotnih razmerah in je bil vdan tudi pijači.

Samomor v Zemunu.

Po beogradskih listih registrirali so vest, da se je v Zemunu ustrelil tamkajšnji ugledni odvetnik dr. B. Brandajs. Kakor se avtentično ugotavlja, se ni ustrelil odvetnik dr. Brandajs, marveč njegov nečak absolvirani jurist Rajko

Kakor običajno, hoče se tudi letos večina našega priseljenega naroda spominjati svojih dragih v domovini z večjim ali manjim božičnim darom.

Razun že znane točnosti pri vseh bančnih poslih, posvečuje naša banka posebno pažnjo izvrševanju božičnih denarnih darov.

Naše izborne zveze v stari domovini omogočijo nam izvrševanje vseh naročil brzo, točno in po najnižji ceni.

Rad tega Vam priporočamo, da se za vse Vaše božične pošiljave že zdaj obrnete na nas ter tako zagistate pravočasno izvršitev Vaših naročil, ker se bodo, kakor vsako leto, pošiljave jako nakopičile.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Božične denarne pošiljave!**Brza in točna postrežba!****Najzmernejše cene!**

Kako se sporazumevajo gluho- nemci?

Tudi gluho-
nemci imajo svoje misli, želje in občutke. Ker pa sta glasovni in pismeni govor njegovi naravi čisto tuja, se poslužuje svobodnejšega izražanja, ki ga imenujemo kretalni govor ali telokret.

Telokret je naraven, ali pa ume-
ten. Da se označi kak predmet in
naravni telokretom, je treba zato
karakterističnih znakov, ki jih
dajejo ponajveč roke, pa tudi ob-
raz in ostalo telo. Ti znaki so veči-
noma postane predmeta samega,
zato je tudi lažje, da jih
lahko razume. Gluhonemci pa si
jih prisvojijo brez vsake šole, iz la-
stnega nagiba, ker mu je to edino
sredstvo za sporazumevanje, bodi-
si s svojim soprotnikom, kakor tudi
z onimi srečniki, ki uživajo kralje-
stvo glasu.

Naravna kretanja za predmet,
dejanje ali lastnost je enostavna,
ali pa sestavljena. Tako na pr. oz-
nači gluho-
nemec "govedo" s tem
da pokaže rogo, kravo pa, da po-
kaže poleg roge še kako molze, vo-
la; roge in vlač, bika; roge in za-
vezane oči, tele; roge in majhen.
Zaprte oči in na desno nagnjena
glava, oprta na roko, pomeni "spa-
ti". Ista kretanja, toda z odprtimi
očmi pa znači "stanovati". Last-
nosti se izražajo največ z enotav-
nim kretanjem na pr. "bel" — ka-
zanje na zob, ali na ovrtnik,
"star" — gubasto lice, "hudo-
ben" — pest na lice itd.

Sveda je tak kretalni govor ze-
lo nepopoln, dostikrat celo dvou-
men in vsaj lažju nerazumljiv.
Razvija pa se po starosti, inteli-
genca in po pobudah okolice. Glu-
honem otrok ima kaj borne in me-
dlo kretanja, zlasti ako ga okolica
zanemarija. Odrasel in nadarjen
gluhonemec pa se more prav spre-
tno izražati o vsem, kar je potre-
bno v vsakdanjem življenju.

Naravni telokret, kakor ga vi-
dimo pri nešolanih gluho-
nemcih, predstavlja prav-zaprav človekov
pragovore, vendar je v dovršenej-
ši obliki in vsebini, kar je gotovo
vpliv bogatih duševnih pridobitev
sliščega človeka v govorečega sveta. Vo-
lčje pa je to še daleč od tega, da
"mednarodni jezik", ki se ga mora do-
stikrat poslužiti tudi polnočuten
človek, ako zaide med tujce.

Po prevratu sem opazoval na
neki dunajski gluho-
nemci novine-
ce, ki so se bili zbrali prav od vseh
vetrov sveta; celo iz daljne In-
dije je bila neka deklica. Nekaj
časa so se kajpak začudno gleda-
li, toda čez par ur so bili že kakor
rodni otroci. Deklica iz Indije je
"hramljala" z nemškim Peterč-
kom prav tako, kakor moskovski
begunec s tržaškim. Kakšen "Ba-
bilon" pa bi bil, da je bila ta de-
polnočutna! Cele mesece bi se mor-
da ne razumeli.

Glavna pomanjkljivost kretal-
nega govora se kaže v tem, da ni
nima izrazov za abstraktne pojme.
Tuji pa so mu tudi mnogi konkre-
tni pojmi, zlasti oni, ki segajo pre-
ko vslednjega življenja, na pr.
v znanstvo. Kretalni govor ne po-
zna logičnega in slovničnega zna-
čaja glasovnega govora. Besedni
red je tu čisto drugačen nego ga
poznamo mi. Gluhonemec pokaže
s kretajo: "Jaz, roba, nič s če-
mer hoče povedati: "Jaz nimam
roba." Ail da navedem še bolj
tipičen zgled: "Jaz — kaditi —
3, 4 denar — dišati — žena, moj —
dobro — soba ostati; jaz — ka-
diti — 1, 2 denar — žena moj —
kregati — jezik, oči peči — smr-
diti — okno odpreti — ven," kar
pomeni po naše: "Ako kadim dra-
gi tobak, dobro diši in moja žena
je prijazna ter me pusti v sobi;
ako pa pušim cenejši tobak, me
peče jezik in oči, žena pa se krega,
ker ji smrdi, odpre okna in me za-
podi ven."

Umetni telokret služi v izpolni-
tven, naravnega. To so razna kon-
vencionalna znamenja, ki so jih
v svoj čas porabljali tudi v gluho-
nemcih. Predvsem spada sem-
kaj daktilologija (ročna abeceda),
ki se je mora učiti gluho-
nemec in ljudje, ki se hočejo sporazumevati
z njim. V Evropi počiva ta stvar
že davno med staro šaro, zdi se pa,
da se je v toliko bolj napredni
Ameriki še niso otresli. Iznašli so
zdaj celo nekako rokavi, ki ima

po notranji strani prstov in po
dlni razvrščeno abecedo in to ce-
lo v nekem konvencionalnem re-
du. "Scientific American", ki
prinaša tako sliko in hvali iznajd-
bo kot vrlo praktično sredstvo za
sporazumevanje gluho-
nemci, ne ve, da je to "anahroni-
zem". Nešolani gluho-
nemci si ne bo-
do mogli s to rokavico prav nič
pomagati. Tisti pa, ki se v gluho-
nemci seznani-
jo z metodo glos-
ovnega govora, katere je zmoglos-
vno izšla iz stoletnega, srditega
boja med Parizom in Berlinom ter
se že dobrih sto let goji in ispol-
njuje po vsem civiliziranem sve-
tu, se ne bodo zatekali k takim
"pomočnikom," kakaj glasovna
metoda je edina, ki gluho-
nemca invalida ozdravi vsaj ene hibe, to
je nemosti in ga more usposobiti
za enakovrednega člana človeške
družbe.

Cigan je cigan.

Te dni se je pripetila na Mad-
žarskem zanimiva epizoda, ki ka-
že cigana v njegovi pravi luči. Na-
neslo je, da se je naselil v nekem
mestu cigan in izvrševal svojo
obrt, za katero so cigani sposobni,
namreč kotlarstvo, v prostem ča-
su pa se je ukvarjal s svojo violi-
no. Sosedje so večkrat slišali in tu
di videli, kako je postopal cigan s
svojo ženo, ki je bila pri njem ve-
lika reva. Tepena je bila vsak dan
pred jedjo in po jedi in pri vsak-
em žalostnem, pa tudi veselim
dogodku — z drugimi besedami,
njeno pretepanje je bilo na dne-
vnem redu.

Pred kratkim s zopet slišali so-
sedje, kako so padali v ciganov
sobi udarci po ubogi ženi. Sedaj
niso mogli več trpeti in "prijavili
stvar policiji. Stvar je prišla pred
sodišče. Sedaj pa se je pokazala
druga, in toplota dobra stran ciga-
nov, ki, kakor splošno znano, drže
vključaj in redkokdaj izdajo drug
druga, pa naj si bodo sicer tudi
najhujši sovražniki. Ciganova že-
na je bila zaslišana kot pričatelj.
Na vprašanje sodnikovo, ali jo je
mož res pretepal, je odločno izjavila,
da to ni res in da je njen mož naj-
ljubeznivejši soprog na svetu. Ker
ji sodnik ni mogel verjeti, jo je
zaprisegel. Ciganka je venomer
zatrjevala, da je mož z njo vedno
lepo ravnal. Ko ji je sodnik ome-
nil, da so kritičnega dne slišali so-
sedje udarce iz njene sobe, je ci-
ganka hitro stvar olepšala in re-
kla, da je njen mož le tolkel takt,
ko mu je v glavi brnela melodija
znane popevke.

Da je žena tako branila svojega
moža, čeprav zato ni imela niti
najmanjšega povoda in bi pravice
lahko pripomogla do zadoščenja,
je res lepo od nje in hvalevredno.
Toda njena ciganska ljubezen je
je tokrat skupila. Ker je žena iz-
povedala ugodno za svojega moža,
je bil cigan oproščen. Toda našle
so se priče, ki so po razpravi do-
kazale, da je mož res pretepal
ciganko, posebno pa na kritičen
dan, in da je zato ona po krivem
prisegli. Sodnija jo je ovadila dr-
žavnemu pravdnstvu in je bila
sedaj obsojena zaradi krive prispe-
ge na en mesec zapora, katerega
je morala takoj nastopiti.

V samoti bo sedaj med štirimi
golimi stenami uboga ciganka lah-
ko razmišljala o zvestobi do moža
in o tem, da ni vedno dobro izre-
zati "drage osebe", pa naj si bo
še tako "ljubezniva", iz škricev.
Da, da. Zgodi se včasih, da je oni,
ki je tepel, oproščen, oni pa, ki jo
je dobil po grbi, da mora romati v
ječo.

Pozor, čitatelji.

Opozorite trgovce in o-
brtnike, pri katerih kupu-
jete ali naročate in ste s
njih postrežbo zadovoljni,
da oglašujejo v listu "Glas
Naroda". S tem boste
vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

NAJBOLJŠI AMERIŠKI IGRALEC GOLFA

Najboljši ameriški igralec golfa je brez dvoma Gene Sarazen, ki je
dosedaj v tej igri premagal še vse svoje tekmece.

Agrarno vprašanje v Rusiji.

V agrarnem vprašanju se deli
Rusija v južni del s črno zemljo in
v severni z beženo zemljo. Meja
med obema deloma gre nekako ju-
žno od Moskve. V mirnih časih je
bila letina v črnozemi delu ve-
lika večja, kakor pa so znašale
potrebe prebivalstva. Presežek se
je deloma uporabil za izvoz v tu-
jino, deloma pa so se z njim krile
potrebe severnega dela Rusije,
kjer je lastna žitna zveza zadost-
vala kvečjemu za osem mesecev.
Ker je bilo žito iz južne Rusije ce-
no, zato se je vsa agrarna produk-
cija severne Rusije prilagodila tu-
jozi žita. Vedno manj zemlje je
bilo posejane žitom namesto nje-
ga se je sejala detelja in konoplja.
Vsled pomankanja plodne zemlje
so odhajali moški navadno v in-
dustrijska mesta, dočim so ostale
žene doma in obdelovale polja.
Vsled detelje se je silno pomnoži-
la živina in ustanovljene so bile
številne mlekarne zadruge, ki so
izvažale prvovrstno rusko maslo
daleč po svetu. Severna Rusija tu-
di ni poznala v tej meri velepose-
stev kot južna in to v sled tega,
ker je bil vsled neplodovitosti ze-
mlje donos majhen. Veleposestva
so večinoma posedovala le velike
gozdove in tu se je vršilo gospo-
darstvo na najmodernejši način.

Čisto drugačno pa je bilo stanje
v južnih delih Rusije. Tu se je po-
ljedelstvo izplačalo in sicer v tem
večji meri, čim bolj se je izboljše-
valo kmetijsko gospodarstvo. Za-
to so se veleposestniki zelo zani-
mali za zemljo in zato je bila sko-
raj vsa zemlja v njihovih rokah.
Pridobljeno žito se je redoma pro-
dajalo. Dostikrat je bil kmet pri-
siljen, da je moral prodati jesen
ves svoj pridelek in spomladi ku-
piti nazaj svoj kruh. Ker je pro-
dal jeseni žito pod ceno, spomladi
pa drago kupil kruh, je kmet pri-
šel v najtežji položaj in zato je
stradal. Samo s tem je moglo po-
jasniti, da se je v južni Rusiji
pred vojno tako malo porabilo ži-
ta za prehrano prebivalstva. Po-
leg tega je država silno odirala
kmetu z davki. Kmet je moral na-
ravnost stradati, da je mogel pla-
čati davke. Redno se je moral
kmet zadolžiti, da si je mogel ku-
piti vsaj najpotrebnejše. Denar-
mu je posodil veleposestnik, ki pa
je zahteval, da mu odplača kmet
dolg z delom na polju. Naravno
je, da je imel kmet tudi tu izgu-
bo.

Država, veleposestniki, izvozni-
ki so živeli dobro, ker žito se je iz-
važalo v velikanskih množinah.
Kmet pa, ki je žito pridelal, je stra-
dal. Po revoluciji leta 1905 se je
stanje kmeta zboljšalo. Velepose-
stniki in tudi država so se zbal-
li, da se tudi kmet ne pridruži re-
volucionarnemu gibanju in zato so
prišli z kmetom bolj ravnati. Ve-
leposestniki so plačevali kmetovo
delo bolje, mnogi so parcelirali
svoja posestva med kmete, drugi
so prodali večje dele svojih pose-
stev, končno pa je tudi država zni-
žala kmetu davke. Silen razvoj
denarnih zadrug je kmeta osvobo-
dil od vaških oduhov in tako si
je kmet polagoma opomogel.

Ker so bile pred vojno letine
skoraj redno zelo dobre, je našla
vojna kmeta v dobrem gospodar-
stvu. V vojni je silno naraslo pov-
praševanje po žitu in to je povzro-

čilo, da so zelo narasle cene žita.
Ker je izgubljal denar na vrednos-
ti in ker se je vsled militarizacije
industrije dobilo vedno manj in-
dustrijskih izdelkov, je prišel
kmet hraniti žito doma in prišel
sam bolje jesti. Posledica tega je
bila, da so v mestih in v severnem
delu Rusije vedno težje dobili žito
in so zato pričeli opuščati saditev
lanu in pričeli sejati žito. Gospo-
darstvo je postalo zopet primitiv-
no in donos je padel.

Najtežji udarce za rusko gospo-
darstvo pa je bila takozvana raz-
viorstka, ki so jo uvedli boljševi-
ki. Kmet ni bil več lastnik svoje
zemlje in je moral svoje pridelke
oddajati. Posledica tega je bila,
da je ogromna množina žita pro-
padla in da ni kmet več hotel pri-
delovati žita. Samo toliko, kolikor
je rabil sam, je delal in produke-
ja je padla neznansko. V tem za-
dene Rusijo še nova nesreča: suša.
Črna zemlja daje kolosalne mno-
žine pridelkov, toda le tedaj, če je
zadosti dežja. Suša pa vpliva zla-
sti katastrofalno na črno zemljo,
ker rabi plodno polje mnogo več
vode kot manjplodno. V južni Ru-
siji je suša polja naravnost pož-
gala. V sled silnega izvoza med voj-
no (dnevno je šlo žito po trideset
velikih ruskih vlakov, ki so se en-
krat večji od naših, v tujino), da-
lje vsled razviorstke, državljans-
ke vojne in slabe letine so pošle
vse zaloge in zato je suša povzro-
čila lakoto, ki je pobrnila milijone
ljudi.

Sovjetska vlada je končno spo-
znala škodljive posledice razvior-
stke in jo je zato odpravila. Kmet
je sedaj zopet postal gospodar
svoje zemlje in pričel jo je zopet
obdelovati. Toda popolnoma raz-
bitega gospodarstva ni moč kar
čez noč popraviti in zato je napre-
dek zelo majhen.

VELIK ŠTRAJK NA KUBI.

Havana, Kuba, 14. novembra. —
V treh velikih cukrarnah v vzhod-
nem delu Kube so zastavkali vsi

Strežba bolnikov.

Zelo važna je oskrba okrevajo-
čih, da ne zapadejo zaradi raznih
prestopkov zopet stari ali že huj-
ši bolezn. Ko bolnik že lahko ne-
koliko vstane, ga je treba varova-
ti prevelikega napora in prehlaje-
nja. Med oblačenjem naj večkrat
počiva. Stati ne sme dolgo, ker ga
to bolj utruja kakor pa hoja. Ka-
kor hitro začuti utrujenost, naj le-
že in odpočije. Takoj naj se vrne v
posteljo če ga mrazi ali če čuti mr-
zle noge. Ko prvič ustane, naj ga
strežnica opiraže vedno samo do
bližnjega naslonjača ali druge po-
stelje, kjer naj odet počiva kak-
2 uri in se potem zopet vrne v po-
steljo. Pri oblačenju in hoji ga je
treba opirati, a ne tako, da preveč
čuti, ker okrevajoči navadno no-
čejo priznati svoje slabosti. Tisti
čas izven postelje naj prebije, če
le mogče v kaki drugi sobi, ker
mu izprememba zelo dobro dene;
dobro pa je tudi zato, da se bolni-
ška soba med tem časom temeljito
prezrača. Umetno pa je, da je tudi
tam treba bolnika varovati mraza,
prepiha, slabega zraka, ropota itd.
Navadno ima okrevajoči zelo do-
ber apetit; vendar mora biti zelo
 previden, ker je po daljših bole-
znih prebava navadno neredna.
Vsekakor naj se mu dajejo spočet-
ka lahka, potem vedno krepkejša
jedila, a ne mnogo. Navadno naj
okrevance je 5 krat na dan pa ne
veliko naenkrat.

Kakor hitro dovoli zdravnik,
naj gre okrevance tudi na prosto.
Gibanje na prostem pospešuje
zdravje, kroženje krvi, prebavo in
spanje. Paziti pa je treba, da se
ne utruji in sploh naj se njegovim
močem ne zaupa preveč. Kakr te-
lesna pa je nevarna tudi duševna
utrujenost; zato naj bolnik v dobi
okrevanja tudi ne čita preveč.

Če tudi je bolnik že popolnoma
prestan, je treba bolnika še ved-
no skrbno varovati, ker je njegov
organizem zelo občutljiv za razne
škodljive vplive. Posebno paznjo
je v tem oziru treba obrabati ta-
kim, ki so prestali pljučne bole-
zni, ker se te še potem rade pojavi-
jo v kaki drugi obliki, ali pri ta-
kih, ki jih spremljajo druge bole-
zni, na pr. škrlatica, ali pri legar-
ju, ki se pri kakem prestopku v
jedr rad ponovi.

delavci. Predsednik Zayas je po-
zval delavce, naj se začno pogaj-
jati z gospodarji in naj prejko-
mogče dosežejo sporazum, da bo
letnošnji pridelek skladurja rešen.
Vsega skupaj štrajka dva tisoč de-
lavcev.

STARKA DOBIVA ŠE VEDNO PENZIJO.

Washington, D. C., 14. nov. —
Mrs. Mahala Huff, ki je stara sto
in pet let, je najstarejša penzijs-
narka na seznamu vlade. Ona je
ena 29 preživelih, še vdov vetera-
nov iz vojne leta 1812. Ona je vdo-
va prostaka James Huffa, ki je
služil v milici Virginije ter stanu-
je v Louisa, Ky.

Migijena postelje in perila.

V postelji smo se rodili, v njej
prebijemo četrtno svojega življe-
nja, v njej umiramo. V spanju si
iščemo nove moči, v spanju se po-
zdravimo. To pa samo v postelji,
ki odgovara zahtevam zdravstva.
Naši pradedi si niso res belili gla-
ve zaradi kakovosti svojega ležiš-
ča. Že beseda postelj in postiljati
nam povesta, da je bila prvotna
postelja stelja: mah, listje, trava,
seno, slama. Bivolove in medved-
je kože služijo v severnih krajih
še zdaj za postelj in odejo, kakor
so bile nekdanj tudi pri nas, niso
pa bile tako splošne kakor navad-
na stelja, tudi bolj nevarne zaradi
mrčesa. Z napredujočo omiko so
začeli basati steljo v žaklje, ki so
jih imenovali slamnica ali listnica,
plevnica ali pernica. Kjer je bilo
dosti ovac, začeli basati z volno.
Res je čedna postelja dokaz pri-
rodni gospodinj, glede na zdrav-
je pa je lahko bolj primerna pre-
prosta slamnica kakor pa draga
žimnica. Ne več, od kako živali je,
drugič vleče jako nase vlago iz ži-
vota in s tem, rahljati je ne more-
šes vsak dan, ne sušiti ne menja-
viti vsako leto, pa se večinoma le
preskrbi, in to ne vsako leto! Zima
se je pa napila človeškega
smrada in potu — in ko se segre-
je postelja, vdihuje in pije koža
bolezni iz posteljane.

Velika napaka glede zdravja je
ta: Zjutraj je postelja vsa vroča,
napojena človeškega zrada, gos-
podinja pa hiti, da jo poravna in
pokrije. Tako postaja posteljina
vedno bolj vlažna in težka, odeja
postane kakor svinca. Kadar se
vlečeš, posebno jeseni in po zimi,
si kakor v ledu. Moreš biti zdrav
v taki postelji? — Ne! Posteljo je
treba zjutraj lepo razdreti, rjuhe,
blazine in odejo na zrak obesiti, ta-
ko tudi nočne srajce, žimnice je
treba nasloniti na steno ali posteli
no končnico. Najbolje je, da je ži-
mnica razdeljena na tri kose, ki se
nosijo lahko ven ali postavijo na
okna, pozimi k peči, da se presu-
še. Na Kitajskem, na Turškem in
v nekaterih krajih v Italiji zrne-
jo zjutraj posteljo in jo imajo čez
dan na zračnem.

VELIKANSKA SLEPARIJA V BUDIMPEŠTI.

Trije dunajski veletrgovci so
ovadili budimpeštanski policiji ta-
mošnjega krznarja Hormana Kem-
menyja, ki trguje na debelo in ve-
lja za zelo bogatega človeka, za-
radi goljufije pri dobavi blaga.
Izjavili so na zapisnik, da jih je
osleparil za poldrugo milijardo
kron. Kemenyja, ki se sedaj baje
mahaja v Pragu pod drugim ime-
nom, zasleduje policija. Poneste-
čene spekulacije so spravile eveto-
če podjetje na rob propada.

Blaznikova PRATIKA

za leto 1925.

Cena 20 centov.

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA", THE BEST
JUGOSLAV ADVERTISING
MEDIUM

DR. KOLER

638 Penn Ave.,
Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKO
GOVOREČI ZDRAV-
NIK "NIK" SPECIALIST
MOŠKIH BOLEZNI.
Dr. Koler je naj-
starejši slovenski
zdravnik specializir
v Pittsburghu, ki ima
32 - letno prakso v
zdravljenju vseh mo-
ških bolezni.

Zaustavljanje krvi zdravim s glasov-
nitim 69%, ki ga je izumel dr. prof.
Edlich. Če imate moške ali mehurčke
po telesu, v urli, izpadanje las, bo-
lečine v kosteh, pridite in izčistite vam
bom kri. Ne čakajte, ker se ta bolezen
nalez.

Vse moške bolezni zdravim po o-
krajšani metodi. Kakor hitro opazite
da vam preneha zdravje, ne čakajte,
temveč pridite in jaz vam ga bom
zopet povrnil.

Hyrosolo ali vedno kilo zdravim
v 36 urah in sicer brez operacije.
Bolezni mehurja, ki povzročajo bo-
lečine v križu in hrbtu in vseh tudi
pri puštanju vode, zdravim z goto-
vostjo.

Rumatizem, trganje, bolečine o-
teklne, srbečice, škrofle in druge
kožne bolezni, ki nastanejo vsled ne-
čiste krvi, zdravim v kratkem ča-
su in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo to-
mače, da vas razumejo. Jaz znam že
iz tavega kraja, zato vas lažje zdra-
vim, ker vas razumem slovenski.

Uradne ure so: Ponedeljek, sredo in
petek od 9 do 5. Torek, četrtek in
sobota od 9 do 8. Nedeljo od 9 do 2.

Ako ste se odločili

obiskati staro domovino in dospeti tja za BOŽIČNE
PRAZNIKE, treba je, da si že sedaj nabavite pot-
ni list in druge potrebne listine, da boste pravo-
časno pripravljeni za odhod.

Za vsa navodila glede potovanja v domovino
in povratka v Ameriko obrnite se na nas, kjer jih
dobite brezplačno.

Mi zastopamo vse prekmorske parobrodne proge.

Vse bančne posle izvršujemo brzo, točno in za-
nesljivo.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

POUČNE KNJIGE:

Kneippov domači zdravnik	\$1.25
Gospodinjstvo	1.00
Naša zdravila	.50
Nasveti za hišo in dom	1.20
Sadje v gospodinjstvu	.70
Zdravilna zelišča	.30
Zbirka domačih zdravil z opisom človeškega trupla ..	.75
Najboljša slovenska kuharica z mnogimi slikami, obsega 668 strani	5.00
Slovensko nemški besednjak, (Wolf-Plotršnik) — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 1888 strani	10.00
Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale) — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani	7.00
Jugoslavija, 3. zveski, zemljepisni, statistični in gospodarski pregled in — Zgodovina SHS, 3. zveski, zgodovinski podat- ki Jugoslovancov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslavana	3.25

Mi plačamo poštino.

Nove pošiljatve knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih
knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašani,
zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne
zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z
money ordrom, v znakah ali gotov denar v
zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

MARGARETA

ROMAN. — Spisal H. Rider Haggard.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

19 (Nadajevanje.)

— Ali čitate španski, senjora? — jo je vprašal.

— Nekoliko. Bojim se, da ne predobro.

— In tudi latinski?

— Zopet nekoliko. Učila sem se teh jezikov ter se skušam izpopolniti v njih.

— Spoznavam, da ste prav tako učena kot lepa, — je rekel Aguilar. Nato pa je dostavil:

— Skoro bi pozabil. Prinesel sem vam darilo, če ga hočete sprejeti. Pravzaprav vam prinašam nekaj, kar je vaša last ali last vašega očeta. Poglej sem se z don Ayalo ter mu rekel, da je petdeset zlatnikov preveč za življenje onega lopova. On pa mi ni hotel ničesar vrniti v denarju, kajti od zlata, ki ga dobi v roke, se nikdar več ne loči. Dobil pa sem nekaj in to stojim pred vami. To je španski konj maroške krvi, kot so jih priveli s seboj Marokanci pred stoletji.

Margareta ni vedela, kaj naj odgovori, a na srečo je prišel v istem trenutku njen oče in njemu je Aguilar ponovil svojo povest ter dostavil, da je čul, da njegova hčerka rada jaha.

Castell ni želel sprejeti tega darila. Aguilar mu je zagotovil, da bo moral konja prodati ter mu vrniti ceno v denarju, ki itak ni njegova last. Ker ni mogel drugače, se je Castell zahvalil v imenu hčerke in vsi trije so odšli na dvorišče, da si ogledajo konja.

Na prvi pogled je Castell vedel, da je to skrajno dragocena žival, čisto bele glave, z majhno glavo ter krotkimi očmi, na kratko konj, kot bi ga lahko jahala kraljica. Zopet je postal zmeden, ker je vedel, da ni dobil Aguilar konja od poslanika, ker je bil vreden dosti več kot petdeset zlatnikov. Razventega je imel krasno sedlo, napravljen iz najfinejšega kordovanskega usnja. Aguilar pa se je obema smejal ter rekel, da je stvar taka in da ostane pri tem. Margareti pa se je žival tako dopadla, da bi jo najrajše takoj zahajala. Aguilar je seveda zapazil to njeno radost ter takoj rekel:

— Eno stvar hočem kot povračilo za to kupčijo, — da bom namreč prvi, ki vas bo videl zahajati tega konja. Povedali ste mi, da imate navado jahati zjutraj s svojim očetom. Z vašim dovoljenjem, gospod, — je rekel ter se obrnil proti Castellu, — hočem jahati jutri zjutraj ob sedmih z vami, da pokažem gospodični, kako je treba postopati s konjem take krvi.

— Če hočete, gospod, — je odvrnil Castell, — to se pravi, če bo vreme lepo.

Ponudba je bila namreč stavljenja tako dvorljivo, da je ni bilo mogoče zavrniti.

Aguilar se je priklonil, nakar so se vsi trije vrnili v hišo ter pričeli govoriti o drugih stvareh. Ko so prišli v dvorano, je vprašal Aguilar, če je prišel Peter varno na določeno mesto, a takoj dostavil:

— Prosim vas pa, da mi ne poveste, kje se nahaja, kajti jaz hočem, da lahko položim roko na srce ter prišedem vsem prizadetim, prav posebno pa gotovim dečkom, ki ga še vedno iščejo, da ne vem ničesar o njegovem skrivališču.

Castell je odgovoril, da je dobil malo poprej sporočilo od Petra, v katerem je slednji naznanil, da je dospel varno na določeni kraj. Margareti je postala takoj pozorna, a spomnila se je svoje obljube ter rekla, da jo veseli čuti to, ker niso ceste preveč varne. Aguilar je tudi rekel, da tudi njega to veseli, nakar se je Aguilar poslovil z izjavo, da bo prišel prihodnji dan zjutraj.

Ko je odšel, je dal Castell Margareti pismo, katero je spisal Peter s svojo okorno roko. Pričelo in končalo se je s sladkimi besedami, a bilo je kratko. Peter je pisal, da ga veseli biti zopet v svoji rojstni hiši ter med domačini polji in obzori. Rekel je, da bo takoj sklical skupaj rokodelce in težake, kajti jarek kogor hiše je poln blata. Zadnje besede njegovega pisma so se glasile:

— Nikakor ne zaupam onemu finemu Špancu in jezi me, da se nahaja v tvoji bližini, docim sem jaz odsoten. Boj se ga, prosim te, — boj se ga. Naj te varujejo kraljica nebes in vsi svetei. Tvoj verni zaročenec.

Na to pismo je odgovorila Margareta predno je šla spat, kajti sel se je vrniti ob jutranji zori ter povedal Petru med drugimi stvarmi o krasnem daru, katerega je poklonil Aguilar Margareti in kako sta bila ona in njen oče prisiljena sprejeti ga.

Naslednjega jutra je Margareta zgodaj vstala oblekla, jahalno obleko, ki je bil lep dan in ob sedmih zjutraj je prišel Aguilar, se deč na krasnem konju. Privredli so krasnega belega konja in Aguilar jo je spretno dvignil v sedlo ter ji pokazal, kako mora postopati z živaljo, katere se ne sme nikdar dotakniti z ostrogami.

Aguilar je bil tudi drugače skrajno dvorljiv kavalir in Castell je polagoma pozabil svoje skrbi, ko so jahali preko polja, poslušali petje škričkov ter opazovali delavce na poljih.

Ta jeza je bila prva številnih, ki so sledile, kajti Aguilar je vedel natančno, kdaj sta odhajala oče in hčerka na izprehod, tudi če sta izpremenila uro. Pridružil se jima je na tako naraven način, da nista mogla zavrniti njegove družbe. Čudila sta se kako more vedeti tako natančno za njih kretanje, a domnevala, da dobi potrebne informacije od konjskih hlapcev, čeprav so dobili povelje, da ne smejo ničesar govoriti. Nikdar pa jima ni padlo v glavo, da bi sumila Betty, kajti nikoli ni vedel, da se ona vsaki večer sestaja z Aguilarjem. Be-dasta deklica seveda ni hotela ničesar črhiniti o teh sestankih.

Obnašanje Aguilarja napram Margareti je postajalo vedno bolj intimno, kljub zunanjim dvorljivostim. Pričel ji je pripovedovati povesti o svojem preteklem življenju, resnične ali izmišljene in Margareti se je zdelo, da je bilo to življenje čudno ter polno doživljanja. Govoril je tudi o visokosti, ki ga čaka in o svojih visokih ambicijah. Pripovedoval je o svoji osamljenosti in želji, da najde sorodno mu dušo, s katero bi lahko delil svoja bogastva in svoja upanja.

Ves ta čas so zle njegove temne oči na Margareti, kot da hočejo reči: — Sreč, ki ga iščem, je slično tvojemu.

Končno se je vendar pričela bati in ker se mu ni mogla izogniti na prostem, je sklenila ostati doma ter nič več jahati, dokler bi Peter ne prišel. Vsed tega je objavila, da se je poskušala na kolenu in da ne more jahati. Njenega krasnega konja pa je jahal služabnik ali pa je stal nezaposlen v hlevu.

Na ta način se je za par dni iznebila Aguilarja ter se pečala s čitanjem in pisanim dolgem pisem, naslovljenih na Petra, ki je bil zelo zaposlen v Dedhamu.

Nekoga popoldne je sedel Castell v svoji pisarni, zaposlen z dešifriranjem pisem, katere je ravnokar dobil. Prejšnji večer je prišla njegova najboljša ladjica, vsebujoča dvoston, ter imenovana po njegovi hčerki Margareti varno iz Španske v ustje reke Temze. Zvečer naj bi dospela s plimno v Gravesend in Castell je nameraval iti na krov ter nadzorovati razkladanje tovara.

(Dalje prihodnjiš.)

Rene Duverne:

Pastir in njegov pes.

Saj veste, kaj je antipatija med ljudmi? Ali ste pa čuli tudi že o antipatiji med človekom in živaljo?

Silna je bila antipatija, ki je vladala med pastirjem in psom.

On je pasel čredo v Alpah. Najeli so ga sredi leta, ker je star pastir umrl na vročici in mrzlici. Pes je bil pri čredi že več let in je poznal vsako ovco posebej. Svoje-mu prejšnjemu gospodarju je bil zelo vdan, in mogoče je baš vsled tega sovražil novega pastirja.

Že pri prvem srečanju sta se spogledala. Pes je zarenčal in pastir je zagodrnjal. Od takrat sta se gledala po strani. Pašnja je ležala na velikih rebri med gorskimi vrhovi. Nihče ni poznal razmerja, ki je vladalo med človekom in živaljo, nihče razen male patirice z rožnati lici, ki jima je vsako nedeljo na otovorjeni muli prinesla živca za ves teden. Toda mala pastirica, ki jo je ob vnožju čakal njen ljub, se je bore malo menila za sovražstvo med psom in pastirjem. Ovece so mulile sočno travo in drugega jim ni bilo mar. Morda so podzvestno tudi one slutile, da nekaj ni v redu. Skrito in tiho je bil sovražstvo, ki je tlelo, brez določnega vzroka, nikdar ni izbruhnilo na plan, živelo je v dušah, a želelo se je, da bo vsak hip planilo na dan kakor zver, ki preži za grmom. Pastir je pretil z gorjajo, a udaril ni, Pes je kazal zobe, a ni ugriznil. Občevala sta med seboj na kratko, pastir s trdimi besedami, pes s presekanim jahanjem. Nič več. A v njunem glasu se je skrivalo bešno sovražstvo, ki je vzbujalo grozo.

Zvečer sta oba legla v leseni koči, pokriti s slamo — pastir ob desni steni, pes ob levi, med njima pa je ležal širok, prazen prostor. Zdelo se je kakor dva roparja, ki so ju zaprli v skupno ječo, in ki prežita na vsako priliko, da bi se pobila. Toda vedela sta, da sta drug drugemu potrebna, in zato sta se priložnosti izogibala — istočasno, ko sta jo iskala.

Nekoga večera se začne bolešno evljenje, in takoj nato prišepa pes izza granitnih skal proti koči, se zlekne na tla in jame otožneje če lizati svojo tenco, ki vidno oteka. Morala ga je pičila kaka kača. Pastir se mu približa in ga opazuje. Gad, modras? V hrastovi omari se je nahajalo vse orodje, ki je bilo potrebno za injekcije serumov, oam, ki jih je pičila strupena žival. Pastir si ogleda vzbrižgano cevko, iglo in stekleničico. Nato se vrne k psu, ki leži nepremično, težko sopeč, iz gobca mu visi jezik, polodprte oči pa se vročično leskečejo. Medtem mu je oteklo tudi stegno, in vse telo se trese v mrzličnih sunkih. Okrog njega brente muhe, on pa nima niti toliko moči, da bi jih odgnal. Pastir ga dolgo časa motri in na ustnicah mu igra zločest nasmeh. Noč postaja vedno temnejša. Ovece žalostno mekečejo, čuteč da ni psa za njimi, vse zbegane kakor vojaki brez poveljnika. Končno pa se le zberejo v gosti gruči pri pastirski koči in vohajo za vlažnim vetrom.

Pastir pljune psu v gobec in se vrne v koč, da si pripravi juho.

Pes je ozdravel. Živali sploh hitreje ozdravijo brez človeške pomoči.

Nekaj tednov za tem pa se je pastir med skalami spodtaknil in si zlomil nogo. Poskušal je vstati; nemogoče, kaj šele da bi se privlekel do koč. Kost se je zlomila sredi stegna in bolečine so mu onemogočale vsako tudi najmanjšo gibanje.

Ležal je na travi pod strmo granitno skalo, spodaj pod njim pa se je razprostiralo pobočje in na vnožju se je vila dolina, skrita za mesečnovim gozdičem. V teh krajih se je le redko pojavil kak lovec. Včasih ni bilo žive duše po cel teden. Nesreča se je zgodila v torku in mala pastirica ne bo prišla s svojo mulo nič prej kakor v nedeljo.

Pastir je v duhu že gledal brezkomne samotne ure, polne trpljenja, lakote, žeje, mraza, vročice. Čutil je sklenjen na ranjeni nogi in zgrozil se je, ko je pomislil, da ga čaka strašna smrt. Solnce ga

bo žgalo neusmiljeno, ponoči pa ga bo tresel hlad in zvezde na nebu ga bodo le zasmehovale. Spodaj v vasi bo šlo življenje svojo pot in nihče ne bo čul njegovih prosečih kliče v tožbo.

Tedaj se je spomnil na psa.

Pes je stal pred njim in ga gledal, kakor ga je gledal zadnjič pastir. Gledal ga je, v njegovih očeh pa je sijal zasmeh, pomešan z začudenjem, kakor da ne ve prav, da li je šala ali resnica.

Pastir zajčel. Pes privzdigne ušesa nikdar ni čul ječati človeka. Poloti se ga nemir in celo strah, kakor da je zavohal v zraku nedoločno grožnjo.

S silnim naporom se skuša pastir dvigniti in ječe naznačiti psu, da je ranjen, brez moči in v nevarnosti. Poskus je bil opazen, kajti pes bi mogel planiti nanj in na njem utešiti vse svoje neizmerno sovražstvo. Toda to mu je bil edini up, da prikljče pomoč.

Pastir upre svoje oči v psa in iztegne roko proti dolini ter zajčel prosiče s solzavim, mehkim glasom, kakor ga še ni čul:

— Idi ... Hiti po gospodarja!

Hiti po gospodarja ... privedi ga ...

Pes se ne zgane. Dobro je razumel, kaj hoče pastir. Težak boj se vrši v njem. Za hip odpre rdeče željosti in pokaže svoje bele, mečne čeljusti. Rep mu nervozno opleta ob trup.

Nato zbeži. Trikrat obkroži horizont, kakor da išče v prostoru odgovora na vprašanje, ki tli v njegovi notranjosti. Potem obstane pri pastirju in ga ogleduje, se zazre v dolino, njegove pasje čeljusti pa se spaciijo v ironičnem usmevu.

In nato odhiti s trebuhom ob zemlji, po pobočju navzdol naznanit ljudem, da je človek, ki ga on sovraži, potreben pomoči.

Za kratek čas.

Dvoje ušes.

Invalid, ki se je vrnil iz francoske vojne, je stopil v mesničjo in zahteval kos klobase.

Mesar vpraša: "Koliko je želite imeti, gospod?"

"Khm, povejte mi vendar, koliko računate za klobaso, ki sega od enega ušesa do drugega?"

Trgovci, ki je vse to resno uameval, a se vžle temu smejal ljudni zahtevi, je brž odgovoril: "Sedemdeset centinov," ter pristavil: "Ali želite preko čela ali pri podbradku?"

Nato sname invalid z glave svojo čepico, si pogladi lase in pravi: "Tako — tu je eno uho; drugo leži pred Parizom! Ker pa vaša zaloga bržčas ne premore toliko, se za sedaj zadovoljujem s tem, ostanek pa mi izročite pozneje."

In položi na mizo 70 centimov, vzame največjo klobaso ter gre ...

Resno je menil.

Starejši Dumas, avtor jako zanimivega romana "Zvestoba do groba," je bil po naravi jako lahkoživ; nekoč je prosil Scribeja, znanega pisatelja šaloiger, naj mu vendar posodi deset napoleonov.

"Predragi prijatelj, silno rad bi ti napravil to uslugo," mu je odvrnil Scribe, "a sam dobro veš, kako je danes s posojevanjem denarja; s tem si človek nakoplje samo sovražnike. Če ti jaz posodim naprošeno vsoto, se gotovo spreva."

"No," je odvrnil Dumas, "če pa drugače ne gre, bodiva torej od danes naprej sovražnika, a potem, prosim, mi kar na mestu odstej v posojilo deset napoleonov, da bo najina zadeva v tem oziru enkrat za vselej končana."

Dumas je nato prejel svojih deset napoleonov. Prijatelja pa sta si Dumas in Scribe ostala kakor sta bila doprej.

Drag poljub.

Eden največjih bogatašev sveta je bil v šestnajstem stoletju neki Hans pl. Wansdorf, lastnik proga čaka strašna smrt. Solnce ga

Svojo mladost je preživel na raznih knežjih dvorih, največ seveda na dunajskem dvoru pri cesarju. Boril se je v vojni proti Turkom in ob tej priliki je v eni sami bitki izgubil šest konj, ki so jih sovražniki pod njim pobili na tla.

Ko je na Dunaju nekoč dobil od cesarja, ki ga je silno visoko cenil, vabilo na pojedino, je bržčas prevleč pil in tako se je predznil med plesom poljubiti cesarico. Cesar je bil baže zelo užaljen in ogorčen, in Wansdorf bi bil pri njem gotovo padel v nemilost, da bi ne bil cesarju še tišči hip za kaznen izplačil trideset tisoč tolarjev, za tokratno dobo ogromno premoženje. Cesar je bil stem kupom tako zadovoljen, da je pozval Wansdorfa, naj v tej smeri le še dolgo časa nadaljuje. Ali se je cesarica temu protivila ali ne, o tem molčijo stare kronike.

Prijatelj jastogov.

Starejši gospod, ki je imel psa pri sebi je v neki pariški ulici ogledoval na stojici izpostavljene jastoge, katere je prodajala ribja trgovka. Naekrat si je dovolil šalo in je palico pomolil najlepšemu jastogu, ki jo je brž zagrabil s svojimi kleščami.

"Vidite, kako se je vanjo zagrizel," je dejal gospod trgovki, "toda le zato, ker je moja palica trda. Nekaj mehkega, recimo, repa mojega psa, bi se oddalec ne držal tako hudo."

"O, to pa," je pristavila trgovka, "le poskusite."

Gospod je privolil, in jastog se je na vso moč zagrizel v rep ubogega psa. Žival je tožno evčila, dočim sta se gospod in trgovka od samega zadovoljstva krehljala. Gospod pa, ki je dosedaj držal psa za ovratni jermen, je spustil ovratnik. Pes jo je liki blisk poodil ter vlekel jastoga za seboj.

"Kaj pa je to?" je zakričala trgovka. "Pokličite vendar psa nazaj, ali ne vidite, da je utekel z jastogom!"

Kaj naj pa storim?" je gospod

Kretanje parnikov - Shipping News

19. novembra: Paris, Havre, Aquitania, Cherbourg.

20. novembra: Minnekahda, Cherbourg; Thuringia, Cherbourg in Hamburg.

22. novembra: Homerica, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; Republic, Cherbourg, Bremen; Orca (Bermuda), Cherbourg.

26. novembra: Berengaria, Cherbourg.

27. novembra: America, Cherbourg in Bremen; Zealand, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Bremen.

29. novembra: Majestic, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; Duilio, Genoa; Presidente Wilson, Trst.

3. decembra: Mauritania, Cherbourg.

4. decembra: Cleveland, Cherbourg Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg.

6. decembra: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg, Rochambeau; Havre; Martha Washington, Trieste; Conte Verde, Genoa.

9. decembra: Pittsburgh, Hamburg; Orduna, Cherbourg, Hamburg; Colombo, Genoa.

10. decembra: Paris, Havre.

11. decembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

13. decembra: Aquitania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; Veendam, Boulogne, Rotterdam.

16. decembra: France, Havre; Bremen, Bremen.

17. decembra: Majestic, Cherbourg.

20. decembra: Pres. Harding, Cherbourg; New Amsterdam, Boulogne, Rotterdam.

24. decembra: Minnekahda, Cherbourg, Hamburg; Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.

27. decembra: Olympic, Cherbourg, Volendam; Boulogne, Rotterdam.

30. decembra: La Savoie, Havre; Arabie, Cherbourg, Hamburg.

31. decembra: Zealand, Cherbourg; Ohio, Cherbourg, Hamburg.

3. januarja: Aquitania, Cherbourg; America, Cherbourg; Columbus, Cherbourg, Bremen; Suffern, Havre.

6. januarja: Duilio, Genoa.

7. januarja: Paris, Havre.

vprašal mirno, "Pokličite rajši jastoga nazaj. Ne vidite, kako grize mojega ubogega psa?"

Tako sta se prepirala še nekaj časa, dokler ni gospod obljubil, da gre za psom in da prinese jastoga nazaj; a seveda ga trgovka ni pričakala.

Srečno mnoštvo.

Angleški admiral McLee je bil zelo strog. Nekeč ga je vprašal prijatelj, ko je McLee ravno zapuščal ladjo:

"Kako ti gre?"

"Izvrstno!"

"In tvojemu moštvu?"

"Oh, moštvo je v tem trenutku nad vse srečno!"

"Kako to?"

"Pravkar sem dal preteptati 16 mornarjev; ti so srečni, da so kazni prestali, in ostali se veselo, da so srečno odnesli pete!"

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE
dobiti eno po
NAVINSEK-POTOKAR
331 Greene St., Conemaugh, Pa.
PIŠITE PO CENIK.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da ji natančno pokaže o potnih listih, priloženih v drugih stvareh. Pojavila, ki vam jih namoremo dati valed naše dolgoletne iskusijske, vam bodo gotovo v korist; tudi pri poročanju vedno le prvo vrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorejo tudi nepravilni dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadeva dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D.C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje posilu v stari kraj glasom najnovejših odredbe.

Kako dobiti svoje in starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. In Jugoslavije bo pripuščeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priselencev.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta samorejo Jugoslavlji sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Prav vsakdo.

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda".

ZOPET NOVE SLOVENSKE VICTOR PLOŠČE — VSE PO 75c.

7289 Veseli druž. Polka
Polka Marinka. Harmonika s gosli.
7422 Deset zapovedi za dekleta.
Neža in Pavel. Smešna s harmoniko.

7423 Gorenjski valček. Harmonika.
Na skok skoči. Harmonika.
7490 Vabilo. (Ig. Hudo).
Pastirček. (Ig. Hudo).

7491 Marička valček. Weber band.
Glazbeni valček. Weber band.
7492 Streličeva ljubica. Šotli.
O Isabela. Valček. Narodna godba.

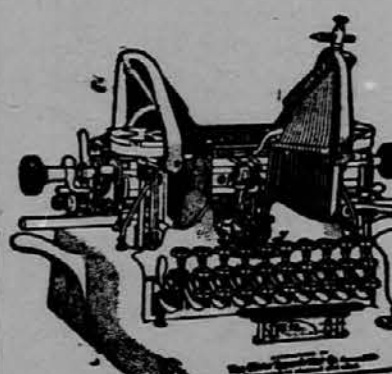
7557 Kavalerska koračnica.
Holtzacker koračnica.
Narodna godba.

7558 V divni dolini. Polka.
Krasna Marička. Valček.
7635 Brez nade. Polka. Četka godba.

7651 Sedzil sem si. Poje E. Blažević.
Slovenec Slovenec. Poje E. Blažević.
a poštino pošljite 35c. Cenike zastoni.

Prave glasne Victrola prodajamo od \$22.50 do \$480, z hornom ali brez horna.

IVAN PAJK
24 Main Street Conemaugh, Pa.

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

5 strečico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

"OLIVER" PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobiti s vaj.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.